

Odgajati don
Boscovim
srcem

Preventivni
odgojni sustav

SADRŽAJ PREDAVANJA

- 1. Životopis don Ivana Bosca**
- 2. Povijesne okolnosti u kojima je započeo svoje djelovanje**
- 3. Preventivni odgojni sustav**
 - a) temelj preventivnog sustava
 - b) odgajatelj u preventivnom sustavu
 - c) vjera u odgoj i odgojni optimizam

SADRŽAJ PREDAVANJA

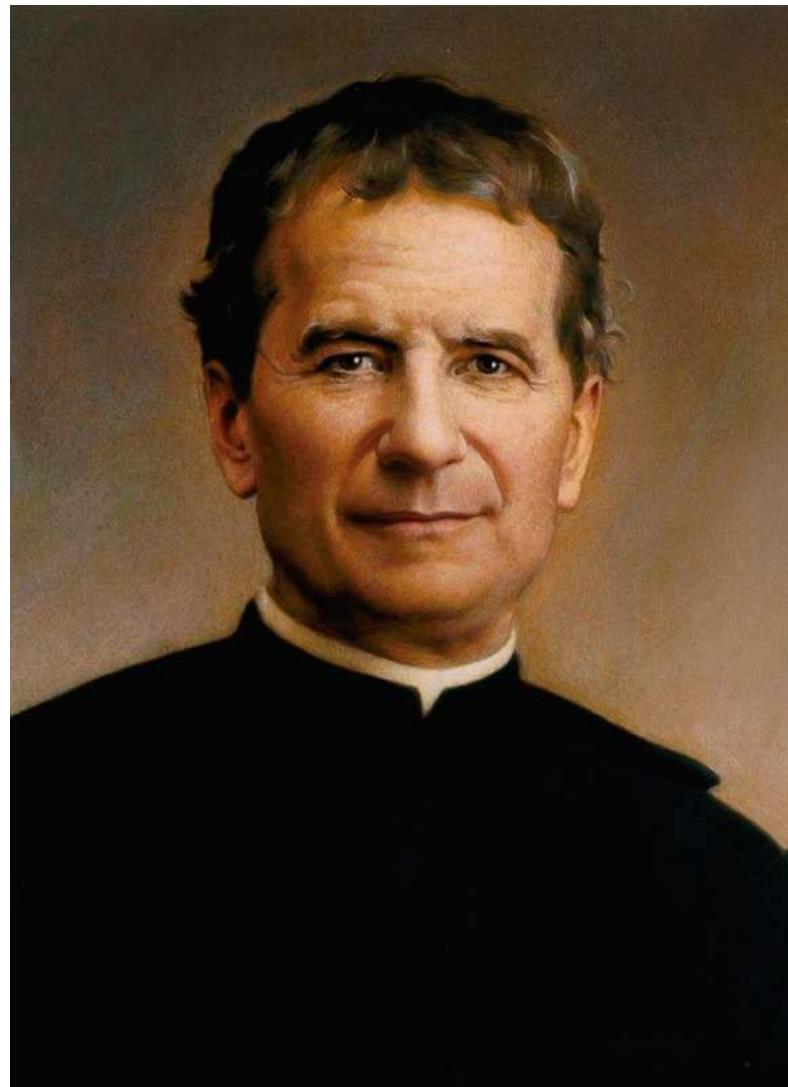
4. Oratorij – što je to?

- a) glavne značajke oratorija
- b) metode koje se provode u oratoriju

5. Oratorij u praksi 2016. i 2017. god.

- a)kako je koncipiran oratorij
- b)primjer dobre prakse: ljetni oratorij u župi bl. Alojzija Stepinca

6. Literatura

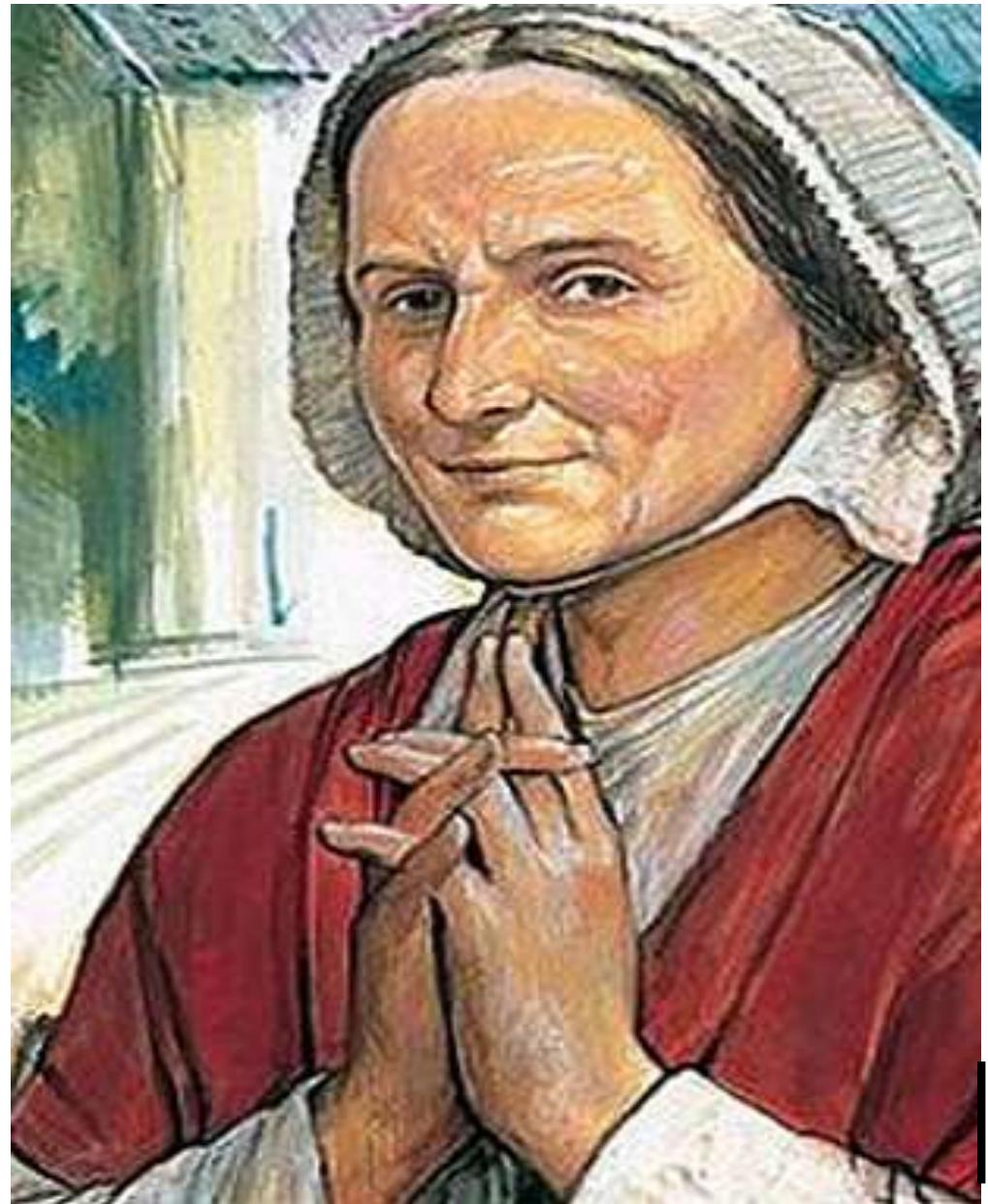

1. ŽIVOTOPIS DON IVANA BOSCA (16. 8. 1815. – 31. 1. 1888.)

- Rođen u selu Becchi u blizini Torina.
- U 2. godini života umire mu otac.
- Živi s majkom Margaretom i starijim polubratom Antonijom u izrazitom siromaštvu.
- Da bi preživjeli moraju raditi na polju. Don Bosco se trudi, ali mu ne ide. Voli učiti.
- Dolazi do sukoba sa starijim bratom koji je glava obitelji.

S 12 godina majka šalje don Bosca od kuće jer zna da bi sukob s bratom Antonijom mogao loše završiti.

Šalje ga drugim ljudima da za njih radi i kaže:
„Sine, budi dobar!“

Želi postati svećenik.
Radi svakakve
poslove kako bi se
školovao.
1841. god. zaređen
je za svećenika

|

Duhovnik
Josip
Cafasso,
poznat kao
„svećenik od
vješala” šalje
ga u zatvor
osuđeniku na
smrt podijeliti
odrješenje.

Iskustvo zatvora je
traumatično.
Tamo susreće dječake od
12 do 18 godina života.

Shvaća da želi radi s
djecom s torinskih
ulica.

S djecom nikad nećeš uspjeti.

Djeca su naporna.

*Prvi dječak koji je počeo
prijateljevati s don Boscom.*

Svakog dana bilo ih je sve više.

A historical painting depicting a group of people, likely from the 19th century. In the foreground, a man in clerical attire, possibly a priest, is smiling and looking towards the right. Behind him, several children are gathered, some wearing hats. The scene is set outdoors with a building featuring a tiled roof in the background.

1846. g. konačno pronađi stalno
mjesto na kojem će raditi s djecom.
To je Valdocco.

U Valdoccu su počele s radom strukovne radionice za dječake.

- 1854. g. s četvoricom mladića iz oratorija osniva družbu salezijanaca
- 1872. osniva Kćeri Marije Pomoćnice
- 1876. g. salezijance suradnike
- 31. siječnja 1888. god. umire
- 1929. god. proglašen je blaženim
- 1943. god. svetim

- 1988. g. papa Ivan Pavao II. ga proglašava ocem i učiteljem mладих
- njegov odgojni model stavlja kao uzor svim odgojnim nastojanjima

POVIJESNE OKOLNOSTI U KOJIMA JE ZAPOČEO SVOJE DJELOVANJE

- 19. stoljeće je početak pojačanog industrijskog razvoja
- Torino je u to vrijeme najvažnije industrijsko središte u koje migriraju odrasli, ali i veliki broj djece iz seoskih sredina
- Djeca su sve svoje snove htjela ostvariti u Torinu
- Dočekali su ih nehumanji uvjeti, rada, stanovanja, glad, bolest i fizičko kažnjavanje
- Bila je važna efikasnost, ako nisi efikasan, ne vrijediš
- Kako bi preživjeli bili su primorani krasti. Zatvori su ih bili prepuni.

Kako to da netko tko je izgubio
oca, može postati otac onima koji
ga nemaju?

Iskustvo koji su prolazili dječaci na
torinskim ulicama i sam je prošao
don Bosco.

Radi toga im i želi pomoći i ne
odustaje od delikvenata kakvim su
ih smatrali tadašnji predstavnici
vlasti|

3. PREVENTIVNI ODGOJNI SUSTAV

- Tada se na području Italije primjenjuje **represivni sustav u slučajevima maloljetničke delinkvencije.**
- Represivni sustav: kršenje zakona dovodi do dodjeljivanja **kazne** kako bi se **ponašanje ispravilo.**

Don Bosco želi pomoći dječacima odgojem
i skrbi o njima.

*„Ovi dječaci trebaju školu i rad koji im
otvara i jamči sigurniju budućnost. Oni
trebaju da se osjećaju kao dječaci, tj. da
se opuste, da slobodno trče, skaču po
zelenim livadama, da se vesele i da su
daleko od kvarenja po pločnicima. Oni
trebaju da se susretnu s Bogom i otkriju
i ostvare svoje dostojanstvo.“*

**Preventivni sustav sastoji se od toga da odgajanici
upoznaju rad i pravila, a onda ih odgajatelji i asistenti
nadziru, ispravljaju, prate i savjetuju.**

Cilj je preventivnog sustava građanski, moralni i
znanstveni odgoj odgajanika.

Biti dobar kršćanin i pošten građanin.

a) Temelj preventivnog sustava

Preventivni odgojni sustav
temelji se na
vjeri, razumu i ljubaznosti.

VJERA

- Cilj je ljubiti Boga te tako ljubiti bližnje.
- Upoznavajući Boga koji je sama ljubav, **uči se biti strpljiv, ljubazan, dobar i milosrdan.**

RAZUM

Mladi trebaju osjetiti da im odgajatelj **predlaže nešto pozitivno i smisleno** tako da shvate da se **vrijedi zauzeti za svoj napredak.**

LJUBAZNOST = pokazana ljubav

Ljubaznost nalazi izvor u ljubavi,
a ljubav pomaže **da svaki odgajatelj u svom odgajaniku vidi projekt Božje ljubavi** te se tako sam **odgajanik može ostvariti** postajući svjestan da je ljubljeno dijete Božje.

b) Odgajatelj u preventivnom sustavu

- Don Bosca su pitali koju metodu koristi za rad s tolikim brojem djece? „*Radim onako kako je radila moja mama.*” Sa svakim djetetom drugačije. ☺
- Don Bosco je u djetinjstvu bio veseljak, zabavljač što mu je pomoglo u radu s dječacima
- Treba biti **pristupačan, blag, jako otvoren**, ali s druge stane treba biti i **čvrst**.
- Ne treba biti **popustljiv** jer **djeca traže da im se negdje postavi granica.**

b) Odgajatelj u preventivnom sustavu

1. Najvažnija je prisutnost. Ne smije se udaljiti od djece.

- Njihovo glavno mjesto okupljanja nije crkva nego dvorište.
- Dvorište privlači više nego crkva.
- Djeca se vole igrati, družiti, vole stvari koje su neformalne.
- Tu možemo upoznati ono što djeca vole i doći na njihovu razinu.
- Važno je igrati se, trčati i biti u pokretu.
- Kad je djetetu dosadno, ono počne smisljati spačke i grijesiti.
- Uvijek trebaju biti zaokupljeni nekim aktivnostima kako ne bi grijesili.

b) Odgajatelj u preventivnom sustavu

2. Djeca trebaju znati pravila.

- Don Bosco je rekao da ne možete nikada kažnjavati dijete, ako dijete nije znalo pravila.
- Ono mora znati što čini krivo.
- Samo će za to moći odgovarati.

b) Odgajatelj u preventivnom sustavu

3. Djeca trebaju vidjeti, shvatiti da ti njih voliš.

- Nije dovoljno da se kao učitelji, roditelji, vjeroučitelji trudiš oko njih.
- Nije dovoljno da radiš stvari iz ljubavi, nego onaj radi koga to činiš to treba znati.

b) Odgajatelj u preventivnom sustavu

4. Don Bosco je znao imena svih dječaka u oratoriju.

- Priča o Đuri i don Boscu
- Đuro je osjetio da ga don Bosco voli te radi toga mijenja svoj život.

5. Došao je do njihovih srca, a onda ih je doveo do Gospodina.

- Sve radi kako bi djecu doveo do sakramenata, ali ne želi da djeca to čine pro forme. Ili da to radi zato što mora. **Don Bosco želi da |
bude odabir djece.**

b) Odgajatelj u preventivnom sustavu

6. Don Bosco je želio da se djeca osjećaju kao kod kuće.

- Salezijanci mjesa susreta s djecom ne zovu samostanima, nego **kućama**. Tu se djeca trebaju osjećati ljubljeno, podržano.

7. Cilj svake aktivnost je Isus.

- Aktivnost može biti dramska, sportska, kulturna...

8. Salezijanci nisu prvotno svećenici nego su oni koji pokušavaju
činiti ono što je čini don Bosco.

c) Vjera u odgoj i odgojni optimizam

- Tajna Boscove pedagogije poštivanja svakog djeteta, bila je u stavu da ne učini nešto za mladog čovjeka, nego zajedno s njim.
- Odgajatelj ima zadatak uravnotežiti svoj odnos s odgajanicima: biti im dovoljno blizu i zainteresiran, ali ne poistovjetiti se s njima i biti jedan od njih.
- Učitelj ima zadatak učiti ih odgovornom ponašanju te znati reći i „ne“ i „da“ u različitim situacijama.
- Na mladenačku nestalnost don Bosco gleda pozitivno te vjeruje mogućnostima mladih ljudi od čega polazi stav nade i optimizma.

4. ORATORIJ – ŠTO JE TO?

- lat. oratio = molitva
- To je mjesto igre, zabave, radosti, druženja, radionica, mjesto gdje djeca i mladi susreću Isusa.

a) Glavne značajke oratorija

- sva djeca su važna; nitko nije broj
- svi su bezuvjetno prihvaćeni
- u njemu vlada prijateljska atmosfera
- raznovrsne igre i brojene radionice
- stalna prisutnost animatora koji stvaraju veselo raspoloženje, ali i uočavaju neprihvatljiva ponašanja
- animator informira, prati, pomaže, savjetuje

b) Metode koje se provode u oratoriju

- Sve metode preventivnog sustava počivaju na **povjerenju u dobro** koje postoji u svakom čovjeku.
- **Kazna** – ne koristi se nego se prevenira ponašanje
- **riječ na uho**
- **oko i uho za vidjeti i čuti**
- igra i glazba u oratoriju
- **riječ za laku noć**

A photograph of two young boys in blue t-shirts laughing. The boy in the foreground is wearing a white baseball cap and has his hands on his hips. The boy behind him is also laughing. They are outdoors on a sunny day.

1. Kazna

- ne koristi se nego se prevenira ponašanje
- ne dovesti dijete u priliku da počini loše ponašanje
- pokušati ga spriječiti u prvom koraku kako ne bi došlo do lošeg ponašanja
- javne opomene ne koriste
- nedostatke odgajanika ispravljati preko onoga što čini dobro

2. Riječ na uho

U nekoliko riječi don Bosco bi mladom čovjeku poručio kakvu **ljubaznu riječ za koju je znao da je odgajaniku potrebna.**

„To je velika tajna koja će pomoći da postanete gospodari srca mladih.“

(don Bosco)

Na ovaj način riječ je upućena pojedincu i nitko drugi za to ne treba znati.

Djeca imaju potrebu da ih se **pohvali, ohrabri ili kaže neka ljubazna riječ.**

3. Oko i uho za vidjeti i čuti

- Odgajatelji moraju biti prisutni i sve vidjeti, ali to **ne znači da će odmah reagirati.**
- Najprije promatraju, a kasnije prelaze na **djelovanje u obliku ohrabrenja, primjedbe i kritike**
- nužno je neprestano **ispravljati i poticati na bolje.**
- Potrebno je **sve vidjeti, malo reći i puno ljubiti.**

4. Igra i glazba u oratoriju

- Igre imaju važnu ulogu u salezijanskom odgoju.
- Bosco uvijek je pozivao dječake da sudjeluju u igrama te je i sam bio sudionik u njima.
- Mladi ne smiju biti besposleni.
- „*Oratorij bez glazbe poput tijela bez duše.*” (don Bosco)

Što je bans?

- pjesme praćene smiješnim i veselim kretnjama; on se pjeva, pleše i igra
- koriste se za:
- zabavu, opuštanje, razonodu
- potaknuti početak rada u grupi,
- za komunikaciju u grupi,
- rast te spontanost te grupe,
- kad dođe do zamora u prethodnoj aktivnosti
- pomažu u stvaranju:
- povjerenja i opuštenosti
- otvorenost i povezanost
- humora i predanosti
- veselje i razigranosti

5. ORATORIJ U PRAKSI

a) kako je koncipiran oratorij?

- Prihvati sudionika:** da bi se dobilo učinak upoznavanja s većem brojem sudionika, **sudionici se podijele u 4 skupine**. Ako dođe ekipa djece koji se zajedno druže svaki od njih se stavi u različitu skupinu.
- Reći pravila oratorija:**
 - ✓ Mobitel, pametni sat i vrijedne stvari dati animatoru koji će ih odložiti na sigurno
 - ✓ **Dogovoriti znak za tišinu**, (ruka dignuta u zrak)
 - ✓ **Nije dopušteno vrijeđati i govoriti ružne riječi.**
 - ✓ Ovo pravilo posebno vrijedi u igrama. Ukoliko netko bude vrijeđao ili psovao njegovoj ekipi će se oduzimati bodovi.
 - ✓ Poštivati dogovorna pravila u svakoj igri
 - ✓ **Jako je važno da među svima vlada prijateljsko raspoloženje i da se potrudimo prihvatiti jedni druge.**

5. ORATORIJ U PRAKSI

a) kako je koncipiran oratorij?

3. Plesovi „Fly“ i „Socu, baci, vira“ za postizanje dobre atmosfere.

4. Molitva: Tema: MILOSRĐE 10 minuta

Pjesma: Samo tvoja ljubav Bože, 1 strofa

Evangelje: (Lk 15,11-31) Prispodoba o dobrom Ocu

-nagovor: vezan uz pročitani biblijski tekst

-trenutak tišine

-molitva vjernika: djeca izriču ono za što ili koga žele moliti

-poticaj za promišljanje: kako bi se ja ponašao, bi li bio poput starijeg brata, kako se ponašam kada nekome nešto zamjerim, opraštam li teško

-dnevni zadatak: u radu u radionicama trudit će se biti dobar i uslužan: Radije budi smješko, a ne mrgud!

-molitva Oče naš ili po izboru

Pjesma: Samo tvoja ljubav Bože, 2. Strofa

5. ORATORIJ U PRAKSI

a) kako je koncipiran oratorij?

5. **Uvod u temu „Budite milosrdni“**
6. **Radionice:** sportska, dramska, kreativna – narukvice, kreativna-origami, novinarska
7. **Igre na otvorenom:** loptomet, fliper,
8. **Bans „Konjske trke“ ili „U zemlji Hrvatskoj“**
9. Uvježbavanje i izvedba igrokaza
10. Riječ za kraj

b) Primjer dobre prakse: Ijetni oratorij u župi bl. Alojzija Stepinca 2016. i 2017. god.

ČETVRTAK, 23. 6. 2016.

9 – okupljanje ispred škole

10 – radionica

10.50 – pauza

11.10 – radionica/igre

12 – odlazak kući na ručak

15.30 – okupljanje ispred škole

16 – igre

17.30 – molitva

PETAK, 24. 6. 2016.

9 – okupljanje ispred škole

10 – radionica

10.50 – pauza

11.10 – radionica/igre

12 – odlazak kući na ručak

15.30 – okupljanje ispred škole i odlazak na Korzo

16 – susret na KORZU

16.30 – priprava za sv. misu

17 – sv. misa u VELIKOJ CRKVI

18 – velika igra

b) Primjer dobre prakse: Ijetni oratorij u župi bl. Alojzija Stepinca 2016. i 2017. god.

SUBOTA, 25. 6. 2016.

10 – okupljanje na POLOJU

(molimo roditelje da dovezu djecu na
Poloj; ponijeti vode i sendvič

igre

natjecanja

14 – molitva, odlazak kući (roditelji
dolaze po djecu)

NEDJELJA, 26. 6. 2016.

11 – sv. misa sa svim sudionicima i
animatora

druženje ispred crkve (kolači, sok)

HVALA VAM NA POZORNOSTI! ☺

**„Nastoj da te vole,
umjesto da te se
boje!”**

(don Bosco)

**„Skačite, plešite,
igrajte se, vičite.
Samo nemojte
griješiti!”**

(don Bosco)

6. LITERATURA

1. Bosco, T., *Ukrali ste mi srce.*, Salesiana, Zagreb, 2014.
2. Nanni, C., *Preventivni sustav danas.*, Salesiana, Zagreb, 2014.
3. „365+1 igra za odgoj“. *Igre pokreta, kontakta, koncentracije i umješnosti.* Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 2003.
4. GIACONE, E. „*Igre svih boja*, Salelesiana, Zagreb, 2014.
5. *Animator. Tko je to. Građa za rad animatora u skupinama.* Nacionalna središnjica franjevačke mladeži, Zagreb, 1998.
6. *Mladi za mlade. Škola animatora Đakovačko-srijemske biskupije*, Đakovo, 2003.

Prezentaciju pripremila
Ana Želinski, vjeroučiteljica

